

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Ülkemizde hapishaneler hemen her dönem işkence, hak ihlali ve kötü muamelelerle anılmıştır. Ancak son dönemlerde birbiri ardına açılan ve “Kuyu Tipi” diye nitelendirilen yüksek güvenlikli, Y ve S tipi hapishanelerdeki kötü muameleler ve hak ihlalleri, 12 Eylül darbe dönemindeki uygulamalardan daha beter bir boyuta erişmiştir. Yer seçimi, mimarisi ve fiziksel koşulları ile adeta mahpusların yavaş yavaş ölümüne zemin oluşturan bu hapishaneler, sadece ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilenlerle sınırlı kalmayıp, muhalif düşünen, hükümeti ve sistemi eleştiren herkes için olağan kapatılma mekanına dönüşmüş durumdadır. Mahpuslardan gelen mektuplara göre büyük çoğunluğun tek kişilik hücrelerde, bir kısmının da üç kişilik odalarda kaldığı bu cezaevlerinde, sosyal izolasyon, insansızlaştırma ve yalnızlaştırma ile tecrit uygulanmaktadır. 24 saat kamerayla izlenen mahpuslar, günün 22,5 saatini kapalı alanda gün ışığından yoksun bir şekilde geçirirken, birbirlerini görmemek koşuluyla günün farklı saatlerinde 1,5 saatlik bir havalandırmaya çıkarılmaktadırlar. Adli Tıp Kurumunun raporlarına dayalı olarak Bakanlığınızca verilen “Hapishanede kalamaz” kararları uygulanmamakta, hastaneye sevk edilseler dahi protokollere uygun tedaviden yoksun bırakılmakta, tahlil sonuçları çeşitli nedenlerle değerlendirilmemekte, bütün verilere rağmen İl Sağlık Kurulları kendi raporunu oluşturmayarak süreci uzatmaktadır. Bu ve benzeri uygulamaların yanı sıra ayakta sayım, çıplak arama ve kötü muamelelerle mahpusların ruhsal ve psikolojik olarak çökmesine yönelik izolasyonlar, şüpheli ölümlere ve intiharlara yol açmaktadır. Bu duruma en somut örnek ise Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yatmakta olan Mehmet Güvel’in yaşadıklarıdır. Yüzde 80 engelli, Wernicke Korsakof (WK) ve prostat kanseri olan 78 yaşındaki Mehmet Güvel, Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Hastanesinde kanser tedavisi görürken 6 Şubat’ta İstanbul’da gözüaltına alınmış, 9 Şubat 2024’te tutuklanarak Marmara (Silivri) Kapalı Cezaevine götürülmüş, daha sonra da İzmir’deki Buca Yüksek Güvenlikli Cezaevine sevk edilmiştir. Hakkındaki Adli Tıp Kurumu raporuna ve Bakanlığınızca “Hapishanede kalamaz” kararına rağmen Mehmet Güvel’in tedavi protokollerine uygun ne tedavisi yapılmakta ne de tahliyesine karar verilmektedir.

Bütün bu gerekçeler bağlamında;

1. Bakanlığınıza bağlı “Kuyu Tipi” diye nitelendirilen yüksek güvenlikli “F”, “Y” ve S tipi hapishanelerde toplam ne kadar mahpus bulunmaktadır?

2. Bu mahpusların kaç ı tek kişilik hücrelerde kalmaktadır? Üç kişi olarak kalanların sayısı ne kadardır?
3. “Kuyu tipi” diye nitelendirilen yüksek güvenli k hıphanelerde Adli Tıp Kurumu raporlarıyla hıphanede kalamayacak durumda olan mahpusların sayısı ne kadardır?
4. Bakanlığınızca bunlardan kaç ı hakkında “hıphanede kalmaz” kararı verilmiştir? Bu kararlara istinaden kaç ı tahliye edilmiştir? Bakanlığınızın kararına rağmen diğerlerinin tahliye edilmemesinin gerekçeleri nelerdir?
5. Buca Yüksek Güvenli k Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan Mehmet Güvel’in , Adli Tıp Kurumu raporu ve Bakanlığınızca “Hıphanede kalmaz” kararı neden uygulanmamaktadır?
6. Mehmet Güvel’in yaşı, yüzde 80 olan fiziki engeli ve kanser hastası olduğu gerçeğine karşın olası bir olumsuzluktan kim sorumlu olacaktır? Bakanlığınız kararlarını uygulamayan yetkililerle ilgili bir işlem yapılmakta mıdır?
7. Bakanlığınıza bağlı “Kuyu Tipi” diye nitelendirilen yüksek güvenli k “F”, “Y” ve S tipi hıphanelerde ki kötü muameleler ve hak ihlalleri konusunda etkin bir denetleme yapılmakta mıdır?
8. Yüksek güvenli k hıphanelerde bulunan mahpusların tüm sosyal ve kültürel etkinliklerden uzak bir şekilde tecrit edilmesi ve 24 saat kamerayla izlenmesi, temel insan haklarına aykırı değil midir?
9. Bakanlığınızca “Ağır hasta durumunda olan mahpusların” tahliyesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
10. Yer seğımi, mimarisi ve fiziksel koşulları ile hak ihlallerine zemin oluşturan bu hıphanelerin insanlık onuruna uygun Ceza İnfaz Kurumlarına dönüştürölmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?